

DRUŽSTVO TART-TÓ 2000

Družstvo TAR-TÓ, které začalo se 7 mladými členy, má v současnosti 48 členů a přispívá ke stabilnímu a předvídatelnému chodu členských farem.

Identifikační údaje

Jméno: TAR-TÓ 2000 Prodejní, nákupní a zpracovatelské družstvo

Lokalizace: župa Csongrád-Csanád, župa Bács-Kiskun, župa Békés, se sídlem 6762 Sándorfalva, předměstí 0119/14, Maďarsko

Velikost farmy: 48 členů

Rok založení: 1999

Hlavní aktivity: velkoobchod s živými zvířaty, zpracování masa, konzervace, velkoobchod s masem a masnými výrobky

Web / Facebook / Twitter: <https://www.tarto2000.hu/index.php?page=kapcsolat>

Družstvo vzniklo jako organizace výrobců 20. prosince 1999 s 15 členy. Hlavním důvodem vzniku družstva bylo zlepšení tržní situace výrobců (zlepšení nepříznivých odbytových příležitostí a zvýšení nízkých tržních cen). Zpočátku (při svém vzniku) bylo hlavním cílem družstva prodávat prasata svých členů za bezpečnějších a výhodnějších podmínek. Později se rozšířil i rozsah cílů a provoz družstva. Kromě společného prodeje prasat, společného obstarávání krmiva a selat na výkrm, zřízení společné veterinární služby, poradenství pro členy, porážky a zpracování masa, prodej poražených prasat a vepřových kusů se jednalo i o a on-line prodej.

Vývoj družstva dobře ilustruje skutečnost, že v roce 2002 byl objem prodeje 1 000 kusů prasat ročně, který se nyní zvýšil 35krát, takže družstvo v současnosti prodává cca 35 tisíc kusů prasat ročně. K 31. prosinci 2020 činil základní kapitál družstva 101 760 000 HUF (278 795 EUR) a jeho čisté tržby činily 3 315 443 970 HUF (9 080 174 EUR). Poslední počet zaměstnanců (02.06.2021): 23 osob, 3 vedoucí pracovníci.

Družstvo má v současnosti 48 členů, kteří ročně prodají prostřednictvím družstva 100 až 2 000 kusů prasat. Právní formy výrobců: prvovýrobce (tradiční malovýrobce s licenci), individuální výrobce (fyzický podnikatel / živnostník), společnost s ručením omezeným (s.r.o.). V minulých letech bylo mezi členy také 7 mladých zemědělců. Zeměpisná poloha členů je oblast jižní Velké nížiny, typicky župa Csongrád-Csanád, ale má také členy z Bács-Kiskun a Békéšských žup.

Mezi činnostmi družstva patří:

- společný prodej jatečných prasat
- společné pořizování krmiv a premixů
- společné pořizování selat na výkrm
- organizace společné veterinární služby pro členy
- poradenství pro členy
- porážka
- zpracování masa
- prodej masa a masných výrobků

Družstvo působí na trhu s následujícími produkty:

- prodej hospodářských zvířat (asi 20 % vyrobeného objemu)
- prodej půlek prasat a částí (cca 80 % vyrobeného objemu)

Hlavní partneři:

V oblasti Southern Great Plain to jsou malé obchody, řeznictví, restaurace, zpracovatelé masa a konzervárny. Kromě toho provozují také internetový obchod V roce 2019 byl zaveden internetový prodej, který využívají především jednotlivci a domácnosti. Obrat zatím není významný, typicky se jedná o 6-12 objednávek týdně.

Kvalita hraje v životě družstva důležitou roli, proto je věnována velká péče obstarání kvalitních selat na výkrm (typická práce s hybridy DanBred), obstarání kvalitního krmiva a premixů, výrobě krmiv podle neustále revidovaných receptur, míchání krmiva, podpoře sdílení informací a znalostí, zajištění vynikajícího zdravotního stavu zvířat (společná veterinární služba pro členy) a splnění požadavků na dobré životní podmínky zvířat.

Výhody, které družstvo poskytuje výrobcům (členům):

- společné pořízení (krmivo, premix, selata) - levnější vstupní cena
- běžná veterinární služba – nižší pořizovací náklady
- administrativní pomoc
- společný prodej – realizace vyšší ceny produktu
- odborné poradenství – předávání zkušeností, poznávání dobré praxe, komentování výsledků výroby, nastavování výrobních experimentů, návrhy na zlepšení, zlepšování procesů (konečné rozhodnutí je vždy na výrobcích)

Předseda družstva uvedl, že členství má na členy za všech okolností znatelný ekonomický dopad, ale výhody výrazně vynikají v nepříznivých podmínkách na trhu. Lze tak říci, že družstvo významně přispívá ke snižování negativních vlivů a staví členy do pozice, kdy mohou získat vstupy za nižší cenu a zároveň mohou prostřednictvím družstva prodávat za vyšší cenu. Kromě toho jsou zde další dopady, jednodušší administrativa (snížení administrativní zátěže), efektivnější sdílení informací a znalostí, zlepšování procesů a inovace (poradenství, hodnocení managementu) atd.

Celkově lze říci, že družstvo velkou měrou přispívá ke stabilnímu, předvídatelnému chodu farem, což činí jejich ekonomickou a manažerskou činnost perspektivnější.

Družstvo podle členů nejvíce přispívá ke snadnějšímu odbyt, snadnějšímu přístupu k informacím a znalostem, vyšším tržním cenám a nižším výkupním cenám.

Je důležité zmínit, že družstvo poskytuje svým členům nejen finanční výhody, ale také ztělesňuje příslušnost ke komunitě a jako takové hraje důležitou roli při zvyšování důvěry, kooperativních dovedností a sociálního kapitálu.

Družstvo je otevřené náboru nových členů, lze však konstatovat, že v posledních letech nejsou žádné příklady nově příchozích. Domnívají se, že kdo se k nim chtěl přidat, tak učinil, v budoucnu neočekávají další příchozí.

Členové musí prostřednictvím družstva prodat minimálně 100 kusů prasat, samostatný prodej není zakázán a výhradní prodej zvířat prostřednictvím družstva není povinný.

Financování družstva je vázáno na prodej, tedy prodej uskutečněný členy prostřednictvím družstva. 1 + 2 procenta z tržeb zůstávají družstvu. 1 procento jde do kapitálových rezerv a 2 procenta jsou použita na financování operací. Cenové kompenzace probíhá čtvrtletně, to znamená, že v případě přeplatku družstvo vrací členům přebytek, v případě schodku mají členové platební povinnost.

Vedení tvoří 3 lidé, předseda družstva a dva členové představenstva. Dále má družstvo 20 zaměstnanců, kteří plní své povinnosti v těchto oblastech: jatka, administrativní jednotka, sklad, míchání krmiv.

Za fungování družstva došlo ke dvěma významným investicím. Jedna byla v letech 2012 a 2013, kdy družstvo koupilo pozemek na okraji Sándorfalvy. Od té doby je tato nemovitost sídlem družstva, kde je umístěna správní jednotka a kde se nachází zázemí pro příjem, skladování, mletí a míchání obilných plodin, které bylo po koupi technologicky obnoveno. Další velká investice se uskutečnila v roce 2020, kdy družstvo zakoupilo jatka v Makó, kde bylo od té doby poraženo 80 % jatečných prasat vyprodukovaných jeho členy.

Provoz a provozní model družstva je v republice ojedinělý, neexistuje žádná jiná producentská spolupráce, která by poskytovala podobné výhody chovatelům prasat. V tomto ohledu je existence a fungování družstva v odvětví prasat unikátní.

Provoz družstva je prochnut inovací. V průběhu jeho historie docházelo k produktovým, procesním, organizačním a marketingovým (prodejním) inovacím, které přispěly k úspěšnosti provozu, rozšíření členské základny, objemu výroby a rozsahu činností.

- inovace produktů: živá zvířata versus zpracované maso
- inovace procesů: provozní zlepšování a rozvoj (poradenství, soudržnost skupiny atd.)
- organizační inovace: vytvoření družstva je samo o sobě organizační inovací
- marketing / inovace prodeje: změna prodejních kanálů (např. webshop)
- Plány do budoucna:
- zvýšení produkce hospodářských zvířat z 35 000 na 50 000 kusů
- porážka živých zvířat / 100% vlastní porážka
- zpracování a další zpracování porcovaných výrobků (výroba polotovarů a hotových výrobků) – přidávání hodnoty výrobku
- produkce selat -> zajištění přísunu selat na výkrm -> zabezpečení přísunu selat na výkrm
- zřízení vlastního řeznictví

Fotky:

